

T. C.
ASKERİ YARGITAY BAŞSAVCILIĞI
ANKARA

TÜSTAV
ARŞİVİ 279

TEBLİĞNAME

U. Ev. No. : 1972/812
Tebliğname No. : 1972/506
4. Daire Esas No. : 1972/140

Oral Kıl. : 972-49 v. bo.

D. KURULU

TUTUKLU

22.6.1972

Sanık	Ziya YILMAZ
Suç	Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını tebdil, teğyir ve ilgaya cebren teşebbüs etmek.
Temyiz eden	Hükümün Tarih ve Sayısı
Temyiz isteminin süresinde olup olmadığı	Hükümün Konusu

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını tebdil, Teğyir ve ilgaya cebren teşebbüs etmek suçundan sanık Ziya YILMAZ hakkında verilen mahkûmiyet hükmünün temyizden tetkiki sırasında, adı geçen sanık hakkında isnat edilen suçtan verilen ölüm cezasının onanması için yapılmış bulunan 14.4.1972 tarih ve 1972/812-506 sayılı tebliğnamemizdeki görüş hılarına 4. Dairece sanığın sevk ve idare yönünden karar alma durumunda bulunmaması, her fiil içinde gözükmemesi ve mevcut fiillerinin de neticeyi etkileyici nitelik göstermemesi gibi sebeplerle bu sanık hakkında T.C.K. nun 59. maddesindeki hafifletici sebebin kullanılması lâzım geleceğinden bahisle hükmün bu yönden bozulması üzerine, işin bir defada Daireler Kurulunda müzakeresinde fayda mülhaza edildiğinden, Daire kararına süresinde itiraz edilmiştir.

T.C.K.nun 59. maddesinde " Kanunî ta'afif sebeplerinden ayrı olarak mahkemete her ne zaman fail lehine cezayı hafifletecek takdiri sebepler kabul edilirse idam cezası yerine müebbet ağır hapis ve müebbet^{ağır} hapis yerine 30 sene ağır hapis cezası hükmolunur. Diğer cezalar altıda birden fazla olmak üzere indirilir." denmektedir. Bu maddede bahsi geçen takdiri azaltıcı sebepler suçlunun fiiline uyacak en adil bir cezanın tesbitine imkân vermek için kabul edilmiştir. Bilhassa bu müessese sabit cezalı suçlarda daha fazla ehemmiyet arz etmektedir.

T.C.K. nunda " serbest takdir sistemi " kabul edilmiştir. Bu sistemde nelerin ve ne gibi hallerin takdiri azaltıcı sebep sayılacağı gösterilmemiş, takdiri azaltıcı sebeplerin mevcut olup olmadığını ve gerekse mevcutlarının mahiyetleri itibariyle nazara alınıp alınmamasını mahkemelere bırakmıştır.

1972/812

280

Doktrinde genel olarak takdiri azaltıcı sebebin bulunup bulunmadığının tayin keyfiyetinin davanın esasına bakan mahkemeye ait bir yetki olduğu belirtilmekte isede, tatbikatta bu takdir hakkının mutlak olmadığı, takdiri azaltıcı sebebin uygulanmasının Yargıtay murakabasına tâbi olacağı ve takdiri azaltıcı sebebinin takdirinde yanlışla, zaaf ve tezada düşülmesi hallerinde hükmün bozulabileceği esası kabul edilmiştir.

(Sanık Ziya YILMAZ hakkında T.C.K. nun 59. maddesi tatbik edilmemiştir. Dosya münderعاتı muvacehesinde mahkemenin bu sanık hakkında T.C.K. nun 59. maddesini tatbik etmemesinde bir yanlışla, zaaf ve tezat bulunmamaktadır.

Söyleki adı geçen Sanık Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını tebdil, tağyir ve ilgaya cehren teşebbüs etmek suçundan ölüm cezasına mahkûm edilmiştir. Dosyanın tetkikinden anlaşılacağı üzere ne fiillerinden ve nede şahsından gelen takdiri azaltıcı bir sebep mevcut değildir. Sanığın gerek soruşturma ve gerekse duruşmalar sırasındaki tutumu şahsından gelen takdiri azaltıcı bir sebebin bulunmadığını göstermektedir. Ve yine Anayasayı ihlale cehren teşebbüs kastı altında örgütçe yapılan İstanbul -Erenköy Türk Ticaret Bankasının Silâhla tehdit suretiyle soyulması, fidye karşılığında Mete Has ve Talip AKSOY'un kaçırılması ile İstanbul Başkonsolosu Efraim Elrom'un kaçırılması olaylarına katıldığı, Örgütün Ankara'dan İstanbul'a intikali sırasında Riçhan Manas ile İstanbul'da bulunarak Örgüt elemanlarının gizlenmeleri, araç ve gereçlerinin saklanması ve gerekli müzakerelerde bulunabilmeleri için et kiraladığı, ayrıca Efraim Elrom'un kaçırılması ve banka soygunları hususunda alınan kararlarada katıldığı, bahis konusu eylemlerin bütünü içinde görev alan sanığın, fiillerin icrasından sonra harekâtan kiritiğini yapıp hatalara temas suretiyle militanların yetişme ve gelişmelerinde de gayret gösterdiği ve Örgütün içinde muhasiplik gibi özel bir görevinde bulunduğu subuta erdiğinden, sanığın fiillerinden gelen takdiri-azaltıcı bir sebebin mevcut olmadığıda görülmektedir. Bu haller mahkemenin adı geçen sanık hakkında da T.C.K. nun 59. maddesini tatbik etmemesinde bir yanlışla, zaafa ve tezada düşmediğini açık olarak göstermektedir.

Ve ayrıca adı geçen bu sanığın eylemleri ile Askerî Yargıtay Darifeler Kurulunca T.C.K. nun/maddesinin uygulanması gerektiği kararlaştırılan benzer olaylardaki sanıkların eylemleri arasında da bir kıyaslama yapılamaz. Bu sanık müteaddit eylemlerin kararına ve icrasına bizzat iştirak etmiştir.

Bu sebeplerle Sanık Ziya YILMAZ hakkında T.C.K. nun 59. maddesinin tatbik edilmesi lâzım geleceğine ilişkin ve bu sebeble mahkûmiyet hükmünü bozan 4. Dairenin kararında kanûnî isabet bulunmadığından, mezkûr kararın kaldırılması ve adı geçen bu sanık hakkında verilmiş olan mahkûmiyet hükmünün ONANMASINA;

Karar verilmesi mütalâasıyle DAİRELER KURULUNA havalesi için dava dosyası başkanlığa sunular.

i.ş.

Daviler Kurulu Bşk. lığına

Başkanlığı: 22.6.92
Başsavcılığı: 19.6.92

26.6.92

Müzir

Üye Hakim Alb.
S. B. A. C.

26.6.92

TÜSTAV
ARŞİVİ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI